

Temanotat

**Bosnia-Hercegovina: ID- og
sivilstatusdokumenter**

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A
Postboks 8108 Dep
N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70
Fax: 23 30 90 00
E-post: mail@landinfo.no
www.landinfo.no

MERKNAD

Denne rapporten inneholder en oppdatert versjon av kapittelet vedrørende Bosnia-Hercegovina, som først ble publisert i Landinfos temanotat *Balkan: ID- og sivilstatusdokumenter* (juni 2008, med oppdateringer av januar 2009). Landinfo vil i nærmeste fremtid publisere separate og oppdaterte versjoner for de øvrige landene som er omfattet i det nevnte temanotatet.

SUMMARY

This report provides information to case workers dealing with residence and work permits in the Norwegian Directorate of Immigration and the Immigration Appeals Board. The report is a guide to information available in our internal COI database related to identity and civil status documents. The report covers Bosnia and Herzegovina, while similar reports have been produced for Serbia, Kosovo, Croatia, Macedonia and Albania. The following documents are covered: birth certificates, citizenship certificates, ID-cards, passports, unmarried certificates, marriage certificates, divorce certificates and death certificates.

SAMMENDRAG

Rapporten er utarbeidet for saksbehandlere i Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda, særlig med tanke på ulike søknader om oppholds- og arbeidstillatelser. Rapporten tar for seg dokumenter knyttet til identitet og sivilstand. Landinfo håper at informasjonen kan være en første innføring og veiviser bl.a. i forhold til den informasjonen som finnes tilgjengelig i Landdatabasen om dokumenter fra Bosnia-Hercegovina. Tilsvarende rapporter er utarbeidet for Serbia, Kosovo, Kroatia, Makedonia og Albania.

Innledningsvis gjøres det rent generelt rede for de tjenestene som er tilgjengelig gjennom DISCS og Keesing samt tilgjengelig informasjon fra amerikanske myndigheter. Rapporten vil ta for seg fødselsattest, statsborgerskapsattest, ID-kort, pass, ekteskapsattest, skilsmisseattest og dødsattest. Innledningsvis vil vi skrive noe kort om notoritet rent generelt for dokumenter utstedt i Bosnia Hercegovina.

INNHold

1. Discs, Keesing og US Department of State, Bureau of Consular Affairs.....	5
2. Innledende bemerkninger om ID- og sivilstatusdokumenter i Bosnia-Hercegovina	6
3. ID- og sivilstatusdokumenter	7
3.1 Fødselsattest	7
3.2 Personnummer	7
3.3 Statsborgerskapsattest.....	8
3.4 ID-dokumenter	8
3.5 Pass	9
3.6 Ekteskapsattest	9
3.7 Skilsmisseattest.....	9
3.8 Dødsattest	9
4. Referanser	10

1. DISCS, KEESING OG US DEPARTMENT OF STATE, BUREAU OF CONSULAR AFFAIRS

DISCS er en nederlandsk dokumentdatabase utviklet for å bistå saksbehandlerne i offentlig forvaltning med vurdering av sivile dokumenter.¹ Basen er kun beregnet på intern bruk i forvaltningen for forhåndsautoriserte brukere. Basen inneholder eksempler på og detaljer om dokumenter (bl.a. fødsels- og ekteskapsattester og ID-kort) fra en rekke land, og advarer mot kjente forfalskninger som er i omløp.² DISCS er under oppbygging, slik at det varierer hvor godt dekket de forskjellige landene er, men den blir stadig oppdatert. På første side, etter innlogging er det også et punkt for siste oppdateringer hvor man lett kan se hva som er kommet til siden sist.³

For å komme til dokumentene under de forskjellige land, klikk “find documents” og velg land etter bokstav. Under hvert land kommer det opp en kortere eller lengre liste over tilgjengelige dokumenter. Det som er i grå skrift, er planlagte land eller dokumenter.

DISCS har opplysninger om sannsynligheten for at et dokument er ekte. Når du står inne i dokumentet, klikk på det store bildet og en utvidet meny kommer fram i venstre marg. Under “Document General” står det: “Opinion on document genuiness”. Legg også merke til følgende som står under “Alerts”:

In the general part of an open civil status document, you may also, from now on, see a warning message in the form of a red bar above the following text: "There is special information on this document which you cannot consult. To determine the reliability of the document, you are strongly advised to get in touch with the document expert at the Documents Office of the Dutch Immigration and Naturalization Service (IND), tel. +31 (0) 38 888 6158. The documents expert will advise on possible follow-up steps."

Keesing Documentchecker er en onlinebase med eksempler på pass og andre ID-dokumenter. Den er IP-basert, så ansatte i utlendingsforvaltningen trenger ikke passord for pålogging. Basen har gode zoom-muligheter for å studere stempler, vannmerker og andre detaljer. Keesing har et enkelt brukergrensesnitt; bare velg land og klikk deg frem. Nye oppdateringer føyes til omtrent én gang pr. måned.

I tillegg vil vi nevne notatrekken “Documents” fra US Department of State, Bureau of Consular Affairs. Dette er korte oversikter over hvilke dokumenter/attester som kan fremskaffes i det aktuelle land og hvilken etat som utsteder dem. Oversiktene oppdateres med ujevne mellomrom. Ansatte i utlendingsforvaltningen finner dem tilgjengelig på Landdatabasen under menypunktet “dokumenter” for de aktuelle landene, og de Landdatabase-ansvarlige sjekker regelmessig for oppdateringer.

¹ Se disclaimeren på første side.

² Se “alerts” på første side etter innloggingen.

³ Se “recent changes”.

Landinfo vil også nevne at det kan være nyttig å gå inn på hjemmesidene til de aktuelle amerikanske ambassadene (konsulærseksjonene) for å se på dokumentkrav i forbindelse med inngåelse av ekteskap.

2. INNLEDENDE BEMERKNINGER OM ID- OG SIVILSTATUSDOKUMENTER I BOSNIA-HERCEGOVINA

I tidligere utgivelser av *Bosnia & Herzegovina Reciprocity Schedule: Documents Bosnia-Herzegovina*, har U.S. State Department's Bureau of Consular Affairs påpekt at ulike attester (fødsels-, ekteskaps-, døds- og skilsmisseattester) ikke alltid har vært tilgjengelige for bosniske borgere. Landinfo antar at dette bl.a. kan skyldes ødeleggelser under krigen på 1990-tallet. U.S. State Department har ellers vist til ødeleggelser under andre verdenskrig. I den gjeldende versjonen av *Bosnia & Herzegovina Reciprocity Schedule* (U.S. State Department u.å.), påpekes ikke lenger dette. Landinfo mener allikevel at det kan være nyttig å være oppmerksom på dette forholdet med hensyn til relevante (eldre) generasjoner bosniske borgere, selv om dagens rutiner for registrering og utstedelse av ID- og sivilstatusdokumenter regnes å ha blitt svært forbedret med innføringen av det såkalte Citizens Identification Protection System (CIPS) (se bl.a. OHR 2003).

Sammenfallende med innføringen av nye bosniske ID-kort i januar 2003, ble det etablert en ny og felles sentral database (CIPS Database) over alle landets borgere. Databasen skal i henhold til Bosnias *Law on Central Registers and Data Exchange* (2001), forvalte registre over landets innbyggers personnumre, pass, ID-kort, bostedsadresse, visa og oppholdstillatelser, førerkort, bilregistreringsnumre samt eventuell kriminell vandelsattest.

CIPS var en midlertidig enhet, og ble ved lov erstattet av Agency for Identification Documents, Registers and Data Exchange of Bosnia and Herzegovina (IDDEEA) i 2008 (*Law on Agency* 2008). IDDEEA forvalter registrene som ble opprettet av CIPS, og er samtidig utsteder av ID-kort, ID-kort for utlendinger, førerkort, reisedokumenter/pass, vognkort samt "Other identification documents with the consent of the competent authorities and special Decision of the Council of Ministers" (IDDEEA u.å.).

Det bemerkes ellers at korrupsjon er omfattende i Bosnia, og at kjøp og salg av tjenester fra offentlige ansatte er relativt vanlig.⁴ Senest i mai 2008 ble en omfattende dokumentforfalskningsvirksomhet avslørt. Omtrent 20 personer ble pågrepet, og både offentlige og private kontorer ble gjennomført. Bosnias påtalemyndigheter har senere bekreftet at en gruppe utro tjenere innenfor landets

⁴ I en undersøkelse fra 2005, oppgav 6 % av befolkningen å ha betalt bestikkelse for tjenester av det offentlige. Se UNODC, dvs. United Nations Office on Drugs and Crime (2008, mars). *Crime and its impact on the Balkans*. New York: UNODC, s. 91, figur 88. Tilgjengelig fra <http://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/greater-stability-in-the-balkans-is-lowering-crime.html> [lastet ned 6. mai 2009].

dokumentutstedende myndigheter hadde latt seg bestikke for å fremskaffe og utstede originale ID-kort og pass som inneholdt forfalskede opplysninger. Slike forfalskede dokumenter skal angivelig ha kostet ca. EUR 2 000 (IDDEEA 2008; Balkan Insight 2008).

3. ID- OG SIVILSTATUSDOKUMENTER

3.1 FØDSELSATTEST

Eksempel på fødselsattest ligger på DISCS. Det finnes i alt tre eksemplarer. Alle er internasjonale varianter med oversettelse til i alt 11 språk.

Fødselsattest (Izvod iz matične knjige rođenih) utstedes av folkeregisteret (matičar) der fødselen har funnet sted.

Dersom fødselen fant sted utenfor Bosnia, kan hendelsen meldes inn til relevante bosniske myndigheter (relevant lokalt folkeregister), som kan utstede fødselsattest. Slik registrering kan foretas ved at foreldre/forelder, eventuelt stedfortreder med fullmakt, møter personlig ved det aktuelle lokale registreringskontoret i Bosnia, eller ved at forelder/foreldre møter ved Bosnias ambassade eller konsulat i utlandet der barnet er født for å registrere hendelsen der og søke om fødselsattest. I sistnevnte tilfelle vil søknad om fødselsregistrering sendes fra ambassade/konsulat via det bosniske utenriksdepartementet til det aktuelle lokale registreringskontor. Fødselsattesten vil deretter utstedes og sendes tilbake via utenriksdepartementet og aktuell ambassade/konsulat til foreldre/forelder i utlandet. Det vil som oftest ta lengre tid å få utstedt fødselsattest via ambassade/konsulat i utlandet enn det vil være dersom man møter personlig ved lokalt registreringskontor (Bosnia-Hercegovinas ambassade i Norge, telefonsamtale 2009).

Praksis i Bosnia har vært at endringer i sivilstatus, slik som skilsmisse eller navneendringer, skal føres inn i fødselsattesten. På dette grunnlag ber som regel bosniske myndigheter om at personer fremviser nylig utstedt fødselsattest (utstedt i løpet av de siste seks måneder) for å få utstedt andre offisielle dokumenter (U.S. State Department u.å.).

3.2 PERSONNUMMER

Personnummer gis på grunnlag av registrert fødsel, og føres inn i fødselsattesten. Søknad om personnummer etter registrering av fødsel foretas ved lokalt registreringskontor. I likhet med fødselsregistreringen, kan søknad om personnummer leveres av foreldre/forelder, eventuelt stedfortreder med fullmakt, ved det aktuelle lokale registreringskontor i Bosnia. Dersom barnet er født i utlandet, kan forelder/foreldre møte ved Bosnias ambassade eller konsulat i landet der barnet er født for søke om personnummer etter at fødselsattesten er utstedt (Bosnia-Hercegovinas ambassade i Norge, telefonsamtale 2009).

Det finnes en egen lov om personnumre (Law on Personal ID Number 2001). Personnumrene gjør det mulig å identifisere hvor vedkommende kommer fra i Bosnia.

3.3 STATSBORGERSKAPSATTEST

Ifølge Bosnia-Hercegovinas statsborgerskapslov har samme myndighet som utsteder fødselsattest, også myndighet til å utstede statsborgerskapsattest.

En borger av Bosnia-Hercegovina har i tillegg til statsborgerskapet som er knyttet til landet, et statsborgerskap knyttet til entiteten der vedkommende er registrert bosatt. I henhold til statsborgerskapsloven vil ikke endring fra statsborgerskap i en entitet til en annen påvirke det bosniske statsborgerskapet:

A change of the citizenship of one Entity to the citizenship of another Entity does not affect the citizenship of BiH (Law on Citizenship, kapittel 1, art 2).

Bosnisk lovgivning tillater videre dobbelt statsborgerskap under følgende vilkår:⁵

Citizens of BiH may hold the citizenship of another State, provided that there is a bilateral agreement between BiH and that State governing this matter, approved by the Parliamentary Assembly in accordance with Article IV(4)(d) of the Constitution (Law on Citizenship, kapittel 1, art 4).

De aller fleste bosniske kroater har kroatisk statsborgerskap (og pass) i tillegg til sitt bosniske statsborgerskap (Landinfo 2008). Bosnia og Kroatia inngikk en avtale om dobbelt statsborgerskap i 2007. Avtalen regulerer blant annet rettigheter og plikter for personer med dobbelt statsborgerskap i forhold til vedkommendes bostedsadresse, arbeidsgiver, plikter i henhold til nasjonal lovgivning osv. Avtalen avventer per mai 2009 ratifisering av det bosniske statsparlamentet (B92 2008).

En tilsvarende avtale om dobbelt statsborgerskap ble signert mellom Bosnia-Hercegovina og den daværende Den føderale republikken Jugoslavia i 2002. Heller ikke denne avtalen, som nå gjelder bilaterale forhold mellom Bosnia-Hercegovina og suksessorstaten Serbia, er formelt ratifisert av det bosniske parlamentet (se bl.a. Beta 2007).

3.4 ID-DOKUMENTER

Eksempler på nasjonalt id-kort finnes både på DISCS og Keesing.

I januar 2003 introduserte bosniske myndigheter et nytt felles ID-kort (lična karta) for alle borgere. Det ble samtidig etablert en felles sentral database over borgere (CIPS).

Alle borgere som er over 18 år og som er bostedsregistrert i Bosnia, må ha slikt ID-kort. ID-kortene utstedes av lokalt IDDEEA-kontor (tidligere CIPS-kontor). Det kreves personlig fremmøte både ved innlevering av søknad om ID-kort og ved utlevering av ID-kort. Ved innleveringen tas det fingeravtrykk (LIFOS 2004).

I henhold til Bosnias lov om ID-kort, vil følgende fremgå av ID-kortet: Fornavn og etternavn, fødselsdato og fødselssted, permanent bostedskommune eller midlertidig

⁵ Den opprinnelige statsborgerskapsloven (1999) stadfestet at “[...] if the BiH authorities had not negotiated bilateral agreements on dual citizenship with other states by 1 January 2003, BiH citizens holding dual citizenship would have to choose one citizenship and renounce the other.” Ved innføringen av høyrepresentantens endringer (2003), ble fristen for å konkludere om bilaterale avtaler utvidet med ti år, altså til 1. januar 2013. Teksten er sitert fra OHRs redegjørelse 31. desember 2002: *High Representative Imposes Citizenship Law Amendments, Calls for Fundamental Re-Appraisal of Dual Citizenship, som er tilgjengelig på http://www.ohr.int/ohr-dept/presso/pressr/default.asp?content_id=28837.*

adresse (for internt fordrevne), statsborgerskap, kjønn, personnummer, foto og signatur (Law on ID Card 2001).

3.5 PASS

Eksempler på nasjonalt pass, tjenestepass, diplomatpass og tidligere gyldig pass er tilgjengelig på Keesing.

Passets utforming og utseende beskrives også i lov om reisedokumenter for Bosnia-Hercegovina. Her fremgår videre hvilke unntak som foreligger for utstedelse av pass (Law on Travel Documents 1999).

Søknad om pass fremmes til Bosnias innenriksdepartement, mens borgere som oppholder seg utenfor hjemlandet kan fremme søknad via stedlig ambassade/konsulat (IRB 2009; Law on Travel Documents 1999). Pass for myndige personer er gyldige i fem år, mens pass for umyndige er gyldig i to år. Passene kan ikke fornyes, men det må søkes om nytt pass (IRB 2009).

I 2010 starter myndighetene utstedelse av biometriske pass (IDDEEA 2009).

Mindreårige som reiser med kun én forelder, må ha skriftlig tillatelse fra den andre forelder til å forlate landet (US Embassy in Bosnia and Herzegovina u.å.).

3.6 EKTESKAPSATTEST

Eksempel på ekteskapsattest ligger på DISCS. Det finnes i alt to eksemplarer. Begge er imidlertid internasjonale varianter med oversettelse til i alt 11 språk.

Ekteskapsattest (izvod iz matične knjige vjenčanih) blir utstedt av folkeregisteret der ekteskapet ble inngått. Kun borgelige ekteskap er gyldige i Bosnia (U.S. State Department u.å.). Dokumentasjonen som må fremlegges i forbindelse med inngåelse av ekteskap, må fremlegges 30 dager før selve ekteskapsinngåelsen i Føderasjonen og syv dager før i Republika Srpska (U.S. Embassy in Bosnia and Herzegovina u.å.).

3.7 SKILSMISSEATTEST

Kopier av skilsmissemøder er tilgjengelig fra domstolen som avgjorde saken. En skilsmisseattest er maskinskrevet med overskriften "I folkets navn!" (U ime naroda!). Siden 1976 har kun sivile skilsmissemøder vært gyldige (U.S. State Department u.å.).

3.8 DØDSATTEST

Dødsattest (izvod iz matične knjige umrlih) blir utstedt av folkeregisteret der dødsfallet fant sted (U.S. State Department u.å.).

4. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Balkan Insight (2008, 28. mai). Bosnia police smash fake IDs ring. *Balkan Insight*. Tilgjengelig fra http://www.balkaninsight.com/en/main/news/10507/?tpl=299&ST1=Text&ST_T1=Article&ST_AS1=1&ST_max=1 [lastet ned 7. mai 2009]
- Beta (2007, 27. februar). Disputing dual citizenship agreement unfounded. *Beta*. Tilgjengelig fra http://www.mfa.gov.yu/Bilteni/Engleski/b280207_e.html#N7 [lastet ned 7. mai 2009]
- B92 (2008, 18. september). Croatia, Montenegro in dual citizenship talks. *B92*. Tilgjengelig fra http://www.b92.net/eng/news/region-article.php?yyyy=2008&mm=09&dd=18&nav_id=53578 [lastet ned 6. mai 2009]
- IDDEEA, dvs. Agency for Identification Documents, Registers and Data Exchange of Bosnia and Herzegovina (2009, 19. mars). *No delays of the beginning of biometric passports issuance*. Banja Luka: IDDEEA. Tilgjengelig fra <http://cipsweb.cips.gov.ba/vijesti.php?id=272#> [lastet ned 6. mai 2009]
- IDDEEA (2008, 16. desember). *Prosecutor's Office of BiH on investigation in so-called "CIPS" file*. Banja Luka: IDDEEA. Tilgjengelig fra <http://cipsweb.iddeea.gov.ba/vijesti.php?id=244> [lastet ned 6. mai 2009]
- IDDEEA (u.å.). *Transformation of the CIPS Directorate into the Agency*. Banja Luka: IDDEEA. Tilgjengelig fra http://cipsweb.cips.gov.ba/en_o_agenciji.php [lastet ned 7. mai 2009]
- IRB (2008, 15. juli). *Bosnia and Herzegovina: Replacement of Yugoslav passports by passports of Bosnia and Herzegovina; issuing procedures; entry requirements for citizens of neighbouring former Yugoslav republics*. Ottawa: Immigration and Refugee Board of Canada. Tilgjengelig fra http://www2.irb-cisr.gc.ca/en/research/rir/index_e.htm?action=record.viewrec&gotorec=451979 [lastet ned 6. mai 2009]
- Landinfo (2008, april). *Dobbelt statsborgerskap for bosniske kroater*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <http://www.landinfo.no/index.gan?id=1004&subid=0> [lastet ned 7. mai 2009]
- [Law on Agency] (2008, 22. juli). *Law on Agency for Identification Documents, Registers and Data Exchange of Bosnia and Herzegovina*. Official Gazette of BiH, No. 56/08.

Ikke tilgjengelig på engelsk. For informasjon om IDDEEA og IDDEAs mandat og lovpålagte ansvar henvises det imidlertid til http://cipsweb.cips.gov.ba/en_o_agenciji.php [lastet ned 7. mai 2009]
- [Law on Amendments to the law on ID Card] (2002, 28. juni). *Law on Amendments to the Law on Identity Cards of Citizens of Bosnia and Herzegovina*. Office of the High Representative. Tilgjengelig fra

http://www.ohr.int/decisions/statemattersdec/default.asp?content_id=9675
[lastet ned 7. mai 2009]

- Law on Central Registers and Data Exchange [Bosnia and Herzegovina] (2001, 28. desember). Official Gazette of BiH, No. 32. Tilgjengelig fra UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3de7b4dc4.html> [lastet ned 7. mai 2009]
- [Law on Citizenship] (1999, med endringer av 2003). *Law on Citizenship of Bosnia and Herzegovina*. Official Gazette BiH, No. 13/99. Tilgjengelig fra <http://www.legislationline.org/topics/country/40/topic/2> [lastet ned 7. mai 2009]
- [Law on ID Card] (2001, 28. desember). *Law on Identity Cards of Citizens of Bosnia and Herzegovina*. Official Gazette of BiH no. 32. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.ba/protection/as@refugee/bhidentificationdoc.pdf> [lastet ned 7. mai 2009]
- [Law on Personal ID Number] (2001, 28. desember). *Draft Law on Personal Identification Number* [Bosnia and Herzegovina]. Official Gazette of BiH, No. 32. Tilgjengelig fra UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3dea38b94.html> [lastet ned 7. mai 2009]
- [Law on Travel Documents] (1999). *Law on Travel Documents of Bosnia and Herzegovina*. Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, 4/97, 1/99. Tilgjengelig fra <http://www.legislationline.org/documents/id/6253> [lastet ned 7. mai 2009]
- LIFOS (2004, 11. desember). *Utfärdande av Licna Karta*. Norrköping: LIFOS. Tilgjengelig fra <http://www.migrationsverket.se/lifos/dok.do?dokn=12117&lista=Bosnien-Hercegovina.html&mode=dokumentlista> [lastet ned 6. mai 2009]
- OHR (2003). *BiH Citizen Identity Card*. Sarajevo: OHR. Tilgjengelig fra http://www.ohr.int/ohr-dept/rule-of-law-pillar/rol-coordination-unit/spu/projects/default.asp?content_id=5844 [lastet ned 7. mai 2009]
- U.S. Embassy in Bosnia and Herzegovina (u.å.). *BiH Entry Requirements for Minors*. Tilgjengelig fra <http://sarajevo.usembassy.gov/minors-entry.html> [lastet ned 6. mai 2009]
- U.S. Embassy in Bosnia and Herzegovina (u.å.). *Marriage in BiH*. Tilgjengelig fra http://sarajevo.usembassy.gov/marriage_procedures.html [lastet ned 6. mai 2009]
- U.S. State Department, Bureau of Consular Affairs (u.å.). *Bosnia & Herzegovina Reciprocity Schedule: Documents Bosnia-Herzegovina*. Washington: US Department of State. Tilgjengelig fra http://travel.state.gov/visa/frvi/reciprocity/reciprocity_3518.html#docs [lastet ned 6. mai 2009]

Muntlige kilder

- Bosnia-Hercegovinas ambassade i Norge, telefonsamtale 4. mai 2009